

การจัดการการผลิตไหมของเกษตรกรเพื่อพัฒนาการผลิตไหม

Silk Production Management by Farmers to Develop Silk Production.

บุญกนิสา มาคง (Boonnisa Markhong)* พงศ์พันธุ์ เทียรหิรัญ (Pongpan Thienhirun)**

วิโรจน์ แก้วเรือง (Wiroj Keawrueng)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) ความรู้ด้านการจัดการการผลิตไหม (3) การจัดการการผลิตและการตลาดไหม (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะของการพัฒนาการจัดการการผลิตไหมของเกษตรกร

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมทั่วประเทศใน ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 400 ราย สุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Tora Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ แบบปลายปิดและปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์สหสัมพันธ์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า (1) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อาชีพหลักคือทำนา จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา อายุเฉลี่ย 53.7 ปี มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน ประสบการณ์ในการเลี้ยงไหมเฉลี่ย 14.8 ปี มีพื้นที่ปลูกหม่อนเฉลี่ย 2.7 ไร่ รายได้เฉลี่ย 37,503.7 บาทต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่มีหนี้สิน (2) มีความรู้ด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ต่ำมาก (3) ปัจจัยด้าน อายุ ความรู้ด้านการจัดการการผลิตไหม ประสบการณ์ในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ขนาดพื้นที่ปลูกหม่อน จำนวนแรงงาน และรายได้ มีความสัมพันธ์กับการจัดการการผลิตไหม ส่วนระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ (4) มีปัญหาด้านรายได้ ด้านการเลี้ยงไหม ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม ต้องการให้สนับสนุนใบหม่อนช่วงที่ขาดแคลน ให้เพิ่มราคาผลผลิต ให้รับจำนำผลผลิต (5) แนวทางพัฒนาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปฏิบัติตามแนวทางการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของกรมหม่อนไหม เช่น การใส่ปุ๋ย การให้น้ำ การตัดแต่งกิ่งหม่อน การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูหม่อนและไหม และอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านที่เกษตรกรยังด้อย เพื่อพัฒนาไปสู่การผลิตใบหม่อนที่เพียงพอต่อแผนการเลี้ยงไหม และสามารถเพิ่มปริมาณเลี้ยงมากขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนาการผลิตไหม การจัดการการผลิตไหม เกษตรกร

*นักศึกษาลัทธิสุตรเกษตรศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

sulita_m@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช thpongpan@hotmail.com

***ผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์หม่อนไหม กรมหม่อนไหม wiroj@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this study were to study 1) household social and economic characteristics, 2) knowledge to manage silk production, 3) management silk production and silk market, 4) problem and suggestion of silk production and 5) silk production suggestion to develop silk products.

The population sample consisted of 400 households in Thailand. Questionnaires were employed to collect raw data. The data were then subjected to descriptive statistical analysis of frequency distribution, percentage and mean. The relationship between the dependent and independent variables were analyzed using Correlation Analysis technique with the significance level of 0.05.

The results indicated that firstly, majority of sericulturist were women, career as a farmer with completed primary school. Their average ages of 53.7 years. The average number of worked household member was 2 with experience of silkworm reared was 14.8 years. Their average unit of area equal to

2.7, with average household income of 37,507.7 in 2012. Majority of the samples were debt. They are very well known about silkworm reared. The results indicated that ages, were well known of silkworm reared and silk productions, experiences of silkworm reared, area of silkworm reared, the number of worked household member and income of them related to management of silk production of farmers, but not education. They have problems about their income, silk production technique. They wanted mulberry leafs when they haven't, wanted to increase their product' price and pawning their silk product. Silk product's development guidelines consist of silk farming of The Queen Sirikit Department of Sericulture. They should applied fertilizer, water, pruning, protecting and controlling diseases mulberry and silk. Then they can product enough mulberry leaf to rearing their silkworm.

Keywords: Development of Silk Production , Silk Production Management, Silk farmers